

Vjenčić Венчик Віночок

ISSN 1331-2189

ЧИСЛО
НОМЕР
BROJ

58

3/2011

Izdaje: Savez Rusina i Ukrajinaca Republike Hrvatske
Видава: Союз Русинох и Українцох Републики Хорватскей
Видає: Союз русинів і українців Республіки Хорватія

ИЩЕ ЄДЕН УСПИШНИ НАСТУП МИКЛОШЕВЧАНЬОХ

АПЛАУЗ И ОД ПРЕДСИДАТЕЛЬКИ ВЛАДИ

У Товарніку, недалеко од Миклошевцох, 3. септембра отримани Фестивал паленки, ликеру и маджуну и Медзинародна вистава бунадавох и тиковкох, хтори организовало домашне здружене овоцарох. Фестивал отворела председателька Влади РГ Ядранка Косор. Вона потримала таки способ програми як можливіс очуваня традицийних валалских обичайох: печене паленки и варене маджуну, хторе ше случовало пред нащивителями. Велі вихасновали нагоду та понукнути продукти дзечне коштовали. Медзи викладачами зоз Горватскей було и зоз Сербії, зоз Шиду и Руского Керес-

тура. Преглашена и найвекша бундава, хтора мала 229 кілограми.

У забавней часци програми наступели культурно-уметніцки дружтва зоз вецей местох, а медзи німа и члени КУД „Яким Говля“ зоз Миклошевцох. Дзецинска фолклорна секция одганцовала два танци, а женска шпивацка група одшпивала венчик народних шпиванкох. Миклошевчане вихасновали нагоду, та ше висликовали ведно зоз премиерку Ядранку Косор и министром Чобанковичом. Остане им красна памятка.

Ксенія Лікар

Подросток КУД „Яким Говля“ зоз премиерку РГ Ядранку Косор

Пред найвекшими бундавами

Руски дзецински танци пред числену публику

Благослов школярох на початку нового школского року

В недзелю, 04.09.2011. року, у Петровцох у церкви Покрова пресвятей Богородици служена Служба Божа з окремно на миру, за благослов школярох шицких возрастох на початку нового школского, а тиж так и виронаучного рока. Школяре зоз собу принесли школски торби дзе кажде символично положел даедну книжку и теку до ней. У казані парох мр.сц. Владимир Седлак наглашел же школа не вше гаранция за доставане жаданей роботи, але є гаранция же без школи роботу у нешкайших часох вообщє неможліво пренайсц. „Бла-

Петровски парох о. Владимир Седлак пошвецел школярски торби

гослов котри нешка у молитви питаме не ришене наших бригох коло ученя, але помоц же би наш труд и учење ишли у добрим напрямє, же би принесли успишни резултати Богу на славу, родичом на поцешене, нам котри учиме на радосц, а нашому народу и Церкви на хасен так як гутори и сам додаток у ектенії, а и слова благословней молитви за тото намирєне у старославянским требнику друкованим концом 19 столїтия“ – гварел о. Седлак.

Таня Гарди

БРОЈ
ЧИСЛО
НОМЕР

58

GODINA
РОК
РИК

2011.

ВУКОВАР - VUKOVAR - ВУКОВАР

Видава: Союз Русинох и Украинцох
Републики Горватскей
www.sriu.hr

За издавача: Любича Морган

Адреса: Вуковар, Ради Европи 93,
тел./факс: 032/ 428-342

E-mail: vjencic1@gmail.com

Žiro račun – Жиро рахунок:
2340009-1110057465

Друковал: Друкарня Солдо, Вуковар
Тираж: 1000 прикладніки

Видає: Союз русинів і українців
Республіки Хорватія
www.sriu.hr

За видавця: Любича Морган

Адреса: Вуковар, Ради Європи 93,
тел./факс: 032/ 428-342

E-mail: vjencic1@gmail.com

Žiro račun – Банкове конто:
2340009-1110057465

Друкував: Друкарня Солдо, Вуковар
Тираж: 1000 примірників

Друковане–Друковано–Tiskano
9 / 2011

Цена Кунни
Цена Кун
Cijena Куна

5

Rukopisi se ne vraћају.

Рукописи ше не враћаю.

Рукописи не повертаються.

ЗМІСТ - SADRŽAJ - ЗМІСТ

Ксения Лікар: Аплауз и од председательки Влади 2
Таня Гарди: Благослов школярох на початку нового школского року 2

НАШО ПИСАТЕЛЄ - НАШІ ПИСЬМЕННИКИ

Дюра Папгаргаї 4
Дніпрова Чайка 6

СС. Василянки: Священик з фотографії 8
Владимир Седлак: Вельке несподзиване уж на першим наступу 9
Звонко Костелник: Було крашне учиц свой язык 10
Ксения Лікар: Миклошевски дзеци на „Червеним пупчецу“ 12

ПИСАТЕЛЄ ВАМ НАПИСАЛИ

Юлиан Пап: Тапши 13
Ксения Лікар: Септембер 13
Яким Пушкаш: Гумка котру, ніби, не мож зламац 14
Ксения Лікар: Летни одпочивок у Голандії 15
Томо Луцановіц: Pljesak za najmlađe 15

СТАРИ РУСКИ БАВИСКА – УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ДИТЯЧІ ІГРИ

Марія Хома: На гради 16
Леся Мудрі: Дзвіночок 16

ШКОЛЯРЕ СОТРУДНІКИ - УЧНІ СПІВПРАЦІВНИКИ 17

ЗАБАВНИ БОК – РОВЗВАЖАЛЬНА СТОРІНКА 18

Любича Гаргаї: Чи сце знали... 18
Леся Мудрі: Загадки 18

На першим боку: Яким Ерделі: Школа уж почала

На остатнім боку: Будинок основней школи „Антун Бауер” зоз Вуовару дзе ше виучую руски и украински мацерински язык и култура

UREDNIŠTVO:

Vera Pavlović
(glavna i odgovorna urednica)
Annetka Blatinac
Ljubica Harhaj

SAVJET UREDNIŠTVA:

Pavlo Holovčuk (predsjednik)
dr. sc. Oksana Timko Đitko, Joakim Puškaš,
Đuro Biki i Vera Pavlović

LEKTORI:

Marija Homa (rusinski jezik)
Lesya Mudri (ukrajinski jezik)
Vera Pavlović (hrvatski jezik)

Tiskanje potpomaže Savjet za nacionalne manjine
Republike Hrvatske.

РЕДАКЦИЈА:

Vera Pavlović
(главна и одвичательна редакторка)
Агнетка Балатинац
Любича Гаргаї

СОВИТ РЕДАКЦИЈІ:

Павло Головчук (председатель),
д.ф. н. Оксана Тимко Дітко, Яким Пушкаш,
Дюра Бики и Вера Павлович

ЛЕКТОРЕ:

Марія Хома (руски язык)
Леся Мудри (українски язык)
Вера Павлович (горватски язык)

Друковане помага Совет за национални
меншини Републики Горватскей.

РЕДАКЦИЈА:

Віра Павлович
(головний і відповідальний редактор)
Агнетка Балатинац
Любича Гаргаї

РЕДАКЦИЈНА РАДА:

Павло Головчук (голова)
д.ф.н. Оксана Тимко-Дітко, Яким Пушкаш,
Дюра Бики і Віра Павлович

ЛЕКТОРИ:

Марія Хома (русинська мова)
Леся Мудрі (українська мова)
Віра Павлович (хорватська мова)

Друкується за допомогою Ради з питань
національних меншин Республіки Хорватія.

ДЮРА ПАПГАРГАЇ

О АВТОРОВИ

Дюра Папгаргаї народзени 11. новембра 1936. року у Руским Керестуре. Єден є з найвекших руских писательох, поета, прозни и драмски писатель, режисер, литературни критичар, антологичар и теоретичар литературы.

По законченю основней школи перше ше опредзелел за физкултуру и єден час робел як наставник у школи. Студий югославянскей литературы на Филозофским факултету у Новим Садзе закончел 1964. року. У "Руским слове" робел перше як новинар, а 1966. року постава главни и одвичательни редактор часопису "Шветлосц".

За живота обявел 23 самостойни дїла, автор є 17 драмских текстох, вецей монодрамох, направел 13 кнїжки виборох и антологийох (заступени є у осемнац таких зборнїкох), прекладани є на други язики. Кельо познате, перши є европски Руснак з авторску кнїжку поезии по англійски, обявену на америцким континенту. Бул найплоднейши драмски писатель на руским язiku, як за старших так и за дзеци. Його драмски тексти прекладани и на други язики, освоївовали награди, а бавени су и медзи Руснацами на Горніци, у Прешове. Його робота на рижних польох литературы не остала незамеркована та є добитник рижних припознањох. Иницијатор є и снователь Драмского меморияла Петра Ризнича Дядї у Руским Керестуре, Фестивала монодрами у Новим Садзе, але и идейни творитель, часто и директни организатор културних манифестацийох як Фестивал култури "Червена ружа", дакедишнього Митинга поезии, "Костельниковей ешенї"...

Дюра Папгаргаї умар 15. марца 2008. року, а поховани є у Руским Керестуре.

(Жридло: Руски християнски календар 2009)

Виривок з драми:

НАТАЛКА КРАЛЬОВНА ПЕШАЦКОГО ОСТРОВА

ОСОБИ:

НАТАЛКА, дзивче хторе рушело до швета
ШЛЕПИ, видзи лем тото цо сце
ЖОБРАК, шепетливи оперски шпивак
НИНА, хрома балерина
ПОЛИЦАЙ, человек пред пензию
ТАКСИ ШОФЕР

(Крижна драга до варошу при семафорох. Галайк, гук автох, застановяня и нагли рушаня превозкох. Сирена авта, нагле моцне гамованє и пищанє колесох.)

ШОФЕР: Дзе це то дябол ноши, козо єдна! Не видиши же червене шветло! Шлепа ши?
НАТА: Анї сом не коза, анї сом не шлепа!
ШОФЕР: А анї фарби не розликуеш, га?
НАТА: Розликуєм, бачи шофер. Ша, ниа: блузночка ми желєна, а сукенка червена...
ШОФЕР: А на семафоре?
НАТА: Семафори ше правя за шоферох, нагнївани бачи!
ШОФЕР: А за дзеци?
НАТА: За дзеци ше прави сладоляд.
ШОФЕР: О, убил це швет и дзивче! Язык випатра маш не лем за лїзанє сладоляду. Але бим це бил, козо єдна!
НАТА: Я не коза! Уж сом вам то гварела.
ШОФЕР: Знаш цо, язиката. Идз ти крашне дому, та ше там бав зоз своїма бабками. Семафор не бависко.
НАТА: Я не мам бабки. Губане!
ШОФЕР: Але язык не губане, га? Не охладзиц би го дакус?
НАТА: Язык ше хладзи зоз сладолядом.
ШОФЕР: О, убил це швет цо би це убил, но и розпекол ци ше! Гайде, севай дому, бо кед на це ище раз набегнем уха ци орежем, козо єдна!

(Писканє сиренох автох.)

НАТА: Гайде, рушайце, не видице же маце желєне, шлепи сце?
ШОФЕР: Ище ше ми стретнеме, та ци я охладзим тот твой язичиско. Козо ро-га-та!

(Старт авта. Гук превозкох у преходзе.)

НИНА: Не треба рушац на червене, дзивочко. Тот це могол зґажиц. Видзиши як дурно бежа тоти железни жвири...
НАТА: Треба их припитомиц, ниночко.

НИНА: Лепше ше им виступиц. Ниа, я раз так не примерковала, та сом занавше остала хрома на ліву ногу. Чувай ше.

НАТА: Кед я, нино, волім чувац кози.

НИНА: Кози? Ша, воно, кози и я дакеди чувала...

НАТА: А тераз?

НИНА: Ша, тераз чувам унучата. И таки мали дзивчата. Дзе ши ше лем пушела сама самучка у тей гужви?

НАТА: Идзем до швета. Службу гледац!

НИНА: Як у народней приповедки, га? Но ша гат, гей, уж ши велька. Але перше мушиш научиц як ше през драгу преходзи, бо далеко не сцигнеш. Ниа, шветла ше на семафоре швидко меняю, а ти дробенка, та кед не сцигнеш зразу на други бок – застанов ше на пешацким острове.

НАТА: На пешацким острове? А дзе то, нино?

НИНА: Ша, ту дзе ми два стоїме.

НАТА: А то острово, нино?

НИНА: Гей. Ту ше людзе чуваю од тих железних жвиринох.

НАТА: А мож, нино, на тим острове чувац и кози?

НИНА: Ша, як ци мам повесц? На таким як тото ше кози сами чуваю.

НАТА: А мож на острове лізац сладоляду?

НИНА: Ша, мож, хто ма. Гайде, маме желене, поме преїґа.

НАТА: Я любим желене. Останем ту, нино.

НИНА: Як лем сцеш. Я мушим понагляц на пияц. Чувай ше, чувай, дзивчатко...

НАТА: *(Шпива.)* Чувам, чувам, чувам Але не забувам. Хто не любі зваду Ліже сладоляду...

(Музика. Гук автох. Полицайов пищок.)

ПОЛИЦАЙ: Мала, на острове ше не шкинта. То не школска заграда. Цо ти ту робиш?

НАТА: Чувам кози, бачи полицай.

ПОЛИЦАЙ: Цо робиш?

НАТА: Кози чувам.

ПОЛИЦАЙ: То ти мене, гражданко, дакус зезаш, га? Дзе же ци ту кози?

НАТА: Ша, перше сце на єдну пискали. А, ниа, знова вам єдна преходзи на червене...

ПОЛИЦАЙ: Та то, значи, вона тота коза?

НАТА: Не гарим же є коза. Гварим же преїґ зєбри преходзи як коза.

ПОЛИЦАЙ: Ага! Не барз розумим, але цо правда, правда. Значи, ти ту при семафоре чуваш шор, гражданко, гей?

НАТА: Чувам саму себе, бачи полицай.

ПОЛИЦАЙ: А дзе ши то так сама рушела?

НАТА: До швета.

ПОЛИЦАЙ: До швета? А нач, гражданко?

НАТА: Идзем службу гледац.

ПОЛИЦАЙ: И чуваш кози?

НАТА: Чувам.

ПОЛИЦАЙ: Гм, тераз ми уж випатра дакус яснейше... Идзеш до швета кози гледац... И чуваш, значи, пешацке острово...

НАТА: То тераз мойо острово, бачи полицай.

ПОЛИЦАЙ: Пребач, ніґдзе не пише же є твое.

НАТА: **Дакус мойо, дакус твое, Дзе не цесно, дзе не бесно Будзе места и за двойо...**

ПОЛИЦАЙ: Овго! Ша ти, гражданко, и стихи складац знаш. Но, добре, най будзе дакус твое, а вецка севай дому.

НАТА: Прецо?

ПОЛИЦАЙ: Пре Янково плєцо! Ага, знам и я стихи складац, цо гвариш?

НАТА: Досц дзирає, але наша полиция

на шицко.

ПОЛИЦАЙ: Таку це любим. Знаш цо, зо мну ти ище можеш як так, я мам ніжне шерцо за поезию, але тот цо ме ма заменіц любви бокс, и ту маш мало шанси. *(Кричи.)* Гей, стой! *(Пищок.)* Стой!

Чекай желене! *(Пищок.)*

НАТА: *(Кричи.)* Чекай желене, козо єдна!

ПОЛИЦАЙ: Не барз ми ше пачи твое "козо єдна", гражданко. Але око маш – соколово, нет цо. Була би ши добри полицай. А як ци мено?

НАТА: Подколєно.

ПОЛИЦАЙ: Ти то мене, гражданко, знова зезаш, га?

НАТА: Тераз зме єден – єден, бачи полицай.

ПОЛИЦАЙ: Як єден – єден? Прецо?

НАТА: Ша, пре гевто – плєцо.

ПОЛИЦАЙ: А, тото? Ха-ха-ха... Маш и паметанє добре. Гварим я. Бул би зоз це полицай. Та цо полицай, бул би полицай и пол!

НАТА: Ша, бул би кед бисце ми дали пищок.

ПОЛИЦАЙ: Пищок? Ша, можем ци го дакус пожичиц. Але не навше.

НАТА: А пожичице ми и шапку.

ПОЛИЦАЙ: Чи би ши не сцела и били рукавици?

НАТА: Сцела бим.

ПОЛИЦАЙ: Гм... Не барз то по преписаню, але – на. Бер. И пощок и шапку и рукавици и ремень. На. Бер, гражданко. А я одбегнем на єден жимни шприцер. Змени ми цошка нет, а гарло ше ми цалком осушело...

НАТА: *(Пищок.)* Стойце! Стойце, бачи полицай! Чекайце желене! Шлєпи сце, чи цо? Стойце!

ПОЛИЦАЙ: О, убил це швет и дзивче. Швидко учиш школу!

Пририхтала Любица Гаргай

Здогодавонє на першу редаткторку «Венчика»

Вира Гудак

Дня 28. юлия того року у Петроварадине умарла перша редакторка дзєцинского часопису "Венчик".

Перше число часопису вишло 1971. року и у нїм у ввдним слове на першим боку, медзи иншим, записанє:

„Литературна секция почала з роботу 1. фебруара того року и чишли 14 членох. Роботи тей секции потераз друковани у дзєцинским часопису „Пионерска заградка“, котри виходзи у Новим Садзе и Литературнопедагогийним журнале

"Соловейко", котри виходзи у Кули. На тот завод литературна секция пририхтала самостойне виданє.

Же би ше тото виданє зявело, треба подзєковац роботному колективу Основней школы "Други конгрєс КПЮ", (Вуковар, заув. Ш. Гудак) котри обезпечел финансийни средства."

Уж перше число "Венчику" було двояичне (руски и украински язык). У першим чишлє заступени работи Анделки Костелниковей, Ренати Паповей, Ганчи Дудашовей, Желька Тота, Ксенїї Гардийовей, Анделки Рагайовей, Марчи Мазуровей, Емилиї Планчаковой, Аг-

нетки Колодовой, Ганчи Капустинскойей на руским языке и Ганчи Капустинскойей, як и Вири Бобрековой на украинским языке.

Треба надпомну же и забавну часц написали сами школяре (три крижальки зложел Яким Ерделї, гумористични прилог написал Яким Пушкеш, а ребус зложел Данил Гайдук). За Видавателя подписана Литературна секция Основней школы „Други конгрєс КПЮ“ — Подручна школа Петровци, редактор Вира Гудакова, технични редактор Микола Скубан, часопис друковани у Руским Керяуре."

Штефан Гудак

150 років з дня народження ДНІПРОВА ЧАЙКА

Дніпрова Чайка (справжнє прізвище Людмила Олексіївна Березина) народилася 20 жовтня 1861 р. в селі Карлівка, тепер Зелений Яр на Миколаївщині, у сім'ї священика, де глибоко шанували народну творчість.

Дитинство й молодість минули на півдні України

У 1879 році вона закінчила Одеську приватну жіночу гімназію. Потім вчителювала, посилено вивчала українську мову, літературу, зокрема творчість Т. Шевченка.

Брала активну участь у роботі київської «Просвіти», у громадсько-політичному житті Херсона. 1905 року в одеському альманасі «Нива» було вперше надруковано два вірші молоді письменниці («Вісточка» й «Пісня») та оповідання «Знахарка», яке жанрово близьке до запису з народних уст. Псевдонім вибрала, виходячи з українознавчого спрямування своїх творів. Дніпрова Чайка — це вияв письменницької вільної волі, свободи не тільки особистої, а й усього українського народу.

Творче становлення Дніпрової Чайки припадає на 80-ті роки XIX ст., в умовах, коли заборонялося викладання рідної мови у школах і вищих учбових закладах, не дозволялося друкувати українські книжки. Дніпрова Чайка стала на захист знедоленого народу, української культури і мови. З 1887 р. друкується переважно в періодичних виданнях Західної України «Дзвінок», «Правда», «Зоря», а також в альманахах «Перший вінок», «Хвиля за хвилиєю» (Чернігів). Особливий інтерес у сучасників і найвищу оцінку критиків викликали поезії в прозі («Морські малюнки», «Дві птиці», «Морське серце», «Тополя», «Хвиля»). Відома Дніпрова Чайка і як дитяча письменниця. Для дітей писала казки, вірші, лібретто дитячих опер («Коза-дереза», «Краплі-мандрівниці», «Пан Коцький», «Весна-красна»). Твори її для дітей виховують у юних читачів ідею перемоги добра над злом.

Твори Дніпрової Чайки надзвичайно музичні. Довгі роки творчі зв'язки єднали письменницю з основоположником української музичної культури М. В. Лисенком. Саме на лібретто Дніпрової Чайки композитор створює свої три дитячі опери «Коза-дереза», «Пан Коцький», «Зима і Весна».

Після тяжкої хвороби та лікування в Одесі переїхала до доньки в с. Гарманівку на Київщині. Померла 13 березня 1927 р. Похована в Києві.

ДНІПРОВА ЧАЙКА

ДІВЧИНА - ЧАЙКА

(Скорочено)

На Чорному морі є острів суворий, німий, червона скеля на буйнім зеленім роздоллі одна піднімається вгору червоним шпилем. Отамо, на самому розі, над морем, де вічно лютує сивий бурун, на самім тім розі горить по ночах якийсь вогник, удень же чайки сіренькі в'ються, кигичуть над морем. Що то за скеля, і що то за вогник, і за що так люблять чайки ту сувору скелю?

Давно колись, кажуть, на острів той дикий прибув чоловік з невідомих країв. Десь доля лихая вганяла за ним по всім світі, що він не знайшов ніде інде притулку. Маленьке дитячко та вбогі вжитки виніс з човна, заліз у печеру і став собі жити. Як жив, чим жививсь він іспершу, — про те невідомо нікому. Згодом дізналися люди, яка була щира душа у того чоловіка: щоночі вогнище велике він розкладав, щоб далеко палало-значило, щоб ті кораблі та суденця, що бігли по хвилях зелених, минали безпечно суворе каміння та банки* лихі, потаємні, коли ж розбивалося судно, він сам на маленькому човні сміливо кидавсь у море нещасних пливців рятувати. І вдячні люди охоче давали йому великі дари, та нічого не брав чужоземець, лиш трошки харчів на прожиток, та дрова, та смолу, щоб ними вогнище жити. І скоро дізналися всі про діда чудного, прозвали його «морським буслом», дізнали й

про його дитину, котру, мов русалку, хвилі морські колихали. І виросла дивно хороша дочка у старого: біла, мов піна морська, кучеряві косоки вкривали її по коліна, а очі блакитні світилися, як море у ранішній час, а зуби блищали, мов перла з-під вуст коралових. Нічого вона не боялась: ні бурі, ні грому, ні грізної хвилі, бо море було їй як рідне.

От раз, накупавшись уволу, дівчина тихо заснула на теплім пісочку (а море тоді щось мовчало-дрімало); і спить вона й чує, — щось-то шепоче; а то між каміння забралось троє: птиця-бабич торбоноса, свинка морська та рибонька-золоті пера.

— Я дівчині цій, — озвалась задумана птиця-бабич, — скажу новину, та таку, якої ніхто ще не знає. Була я за морем далеко і чула: прибудуть сюди кораблі та галери, на тих кораблях та галерах люди чудні: завзяті, чубаті (їх звать козаками), нікого вони не бояться і мореві навіть старому дари не дарують, як інші купці-мореплавці, лиш веслами часто січуть-зневажають. І море сердите поклато свій гнів на чубатих, і доля лиха присудила усіх потопити, побити і скарб їх віддати камінням. Великої тайни ніхто ще не знає, лиш їй, милосердній, повинна я все розказати за те, що вона і мене зрятувала від вірної смерті.

— Мовчи! — зашуміли, прокинувшись, хвилі, — мовчи, не твоє-бо то діло: не сміє ніхто дізнатись про волю великого моря, не сміє ніхто сперечатися

з грізним!

Кинулись хвилі до скелі-каміння, сердито бурчать поміж ними. Злякана свинка і рибка пірнули на дно, а птиця-бабич ізнялась, полетіла. Та пізно прокинулись хвилі: дівчина вчула, скочила раптом і кличе: «Вернися, птице-бабичу, вернися, усе розкажи до ладу, щоб я знала, звідки чубатих отих виглядати, як безталанних з біди визволяти».

А море лютує, а море реве: «Мовчи, не питайся, дурненька дитино! Корись, не змагайся ти з морем, — тяжко-бо море карає!»

А дівчина думає: «Байдуже! Ревіть собі, хвилі зелені, чорнійте од злості, казяться! А я не оддам на поталу людей тих відважних, я вирву із пельки у хижого моря своїх безталанних братів!».

І день догорів, і сонце пірнуло у море. Настала велика тиша. Лиш в темряві чути, як дід бубонить та збирається варту нічну одбувати. Дочка по-прощалася з батьком, лягла у печері. А тільки старий заходився з вогнищем, вона зараз в човник стрибнула, усе зготувала, на зброїлась — бурі чекає.

Ще море спокійне, а там щось далеко гуде: то спільничка моря — хмара грозова — йде, і моргає страшними очима. Цілая згряя хижих вітрів закрутилась, завилала, штовхнула під боки сонній хвилі, і грім гуркотить, і блискавка хижо ламає, вітрила дере, купає у хвилях солоних. Та борються з морем відважні гребці, не подаються чубаті! І ось надігнало їх море, ось розгойдало страшенно і ки-

нуло просто до скелі — вщент всі галери побиті! Дівчина страху не знає, дівчина плаває, керує човном, вихоплює сміливо втопників з моря і жваво на берег безпечний виносить. Вже їх чима-ло на березі стало, — ще більше їх гине у морі. А дівчина втоми не знає, дівчина й слухать не хоче, що море їй грізно гукає: «Гей, одступись, не змагайся зо мною! Здобич моя — не оддам я даремне! Доля страшна покарає тебе, — одступись-бо!»

Байдуже — дівка не слуха! Кинулась хвиля страшна, утлого човника міцно вхопила, кинула, розбила, неначе лушпайку. Дівчина плаче; плаче вона не од болю, плаче вона не од страху, не за човном вона плаче; жаль їй великий, що нічим вже їй рятувати безщасних: «Ні! Таки спробую ще раз!». І кинулась просто у море. Не зглянулось гнівне море: хижо коханку свою проглинуло. Та зглянулась праведна доля: смерті собі не знайшла жалібниця відважна: чайкою сірою з моря спурхнула і з гірким плачем полетіла над морем... А дід і не знав, що дочка поробляє, та ті козаки, що вона зрятувала, сказали йому. З горя, з розпуки, дід як розводив вогнище, так в його і кинувся просто. Згибли і дід, і дочка, та згибли не зовсім: щоночі вогник на скелі блукає, а сірі чайки без ліку розплодились на скелі, літають над морем та плачуть-кигичуть, лиш тільки зачують хижую бурю, звіщають пливців-мореходців та свідчать про давню давнину, про славу дівчину-чайку.

1 Банка — мілке місце.

СВЯЩЕНИК З ФОТОГРАФІЇ

(СВЯТА ТАЙНА СВЯЩЕНСТВА)

Надворі панувала спека. Навіть гратися було неможливо. Оленка нудьгувала і тинялася кімнатою у пошуках забавки. Цікаво, а що лежить у цій шафі? Відчинивши дверцята, побачила багато фотоальбомів: великих і малих, старих і нових, з кольоровими і чорно-білими фото. Де й ділася нудьга! Оленка вхопила товстий альбом і зручно вмостилася на дивані.

Та-а-ак, подивимось... З першої сторінки до дівчинки всміхалася красива пара молодят. Яка гарна ця наречена у білому вбранні!... така схожа на когось... Та звісно, це ж... До кімнати заглянула мама:

- Оленко... О, як бачу, ти не нудьгуєш! – мамин погляд спинився на фотографії. – Та це ж наш весільний фотоальбом! Як давно це було... – мама сіла поруч.

- Мамо, ти тут така гарна, - прошепотіла Оленка.

- Це тому, що я щаслива. Того дня ми з татом пообіцяли одне одному завжди бути разом - у добрі і в нелегкі часи.

- Нелегкі часи? – перепитала Оленка.

- Так, донечко, кожен переживає нелегкі часи, тобто складні, важкі моменти в житті, але для мене вони були б найгірші, якби поруч не було твого тата. Ми завжди просили Бога про поміч. Та й гарні часи стають кращими, коли ділиш їх з тим, кого любиш.

- А хто цей священик, що стоїть біля вас?

- Це отець Василь. Він благословляє наше одруження. Отець дуже багато зробив для нашої родини. У той час, коли ми з татом хотіли одружитися, наша церква була заборонена, а хто хотів вінчатися в церкві чи охрестити дитину, вважався злочинцем.

- Але в цьому ж немає нічого поганого! Той, хто це забороняв, напевно зовсім не любив Бога! – обурилася Оленка.

- Напевно так, дитинко. Тому отець Василь у ті нелегкі часи вінчав, хрестив, служив Службу Божу таємно.

- Мамо, ти знову сказала «нелегкі часи»... А хто допомагав тоді отцеві, хто був з ним поруч?

- Бог, донечко. Як чоловік і жінка обіцяють вірність один одному, так священик присягає Богові, приймаючи Святу Тайну Священства.

- Священство... - повторила Оленка. – Це означає щось дуже-дуже святе?

- Так, донечко, - усміхнулася мама. Єпископ покладає руки на майбутнього священика і молиться про ласку Святого Духа для нього.

- Так, Микола мені розповідав, що Ісус послав Святого Духа апостолам, щоб вони мали багато духовних дарів і могли навчати інших про Бога.

- Розумничка, ти добре все запам'ятала. Священики продовжують працю апостолів: розповідають людям про Бога, навчають про віру, пояснюють, дають поради у складних випадках життя. Вони відвідують хворих, стареньких і служать усім людям у парафії – дітям, молоді і старшим. Священик відправляє Службу Божу, сповідає, тобто допомагає людині примиритися з Богом, навчає катехизму, хрестить дітей (а інколи й дорослих), вінчає, дає святу тайну Єлеопомазання хворим, а коли хтось помре, священик разом з іншими людьми молиться за душу померлого.

- Так багато всього! Коли вони все це встигають?

- Не забувай, хто їм допомагає, - сам Бог.

- Мамо, все що ти казала про священиків, подібне на Ісуса. Він також багато навчав, молився, допомагав хворим і дуже любив дітей.

- Тому священики - це Христос, присутній між нами, який молиться, навчає, служить. Усе своє життя священик віддає на службу Богові.

- Як гарно!.. Мамо, а наш Микола може, коли виросте, стати священиком?

- Звичайно, якщо Бог цього хоче, - усміхнулася мама. - Це називається «покликання». Ісус промовляє до людини, кличе її посвятити Йому своє життя. І якщо людина відповість Богові «так», то неодмінно буде щасливою. Бо і в добрі, і в нелегкі часи поруч неї буде Ісус.

- Мушу запитати Миколу, коли він повернеться, - замислено сказала Оленка. – Але давай подивимось ще інші фотографії...

СС. Василіянки

ПЕТРОВСКИ ДЗИВКИ ДРУГИ НА ХОСАНАФЕСТУ У СУБОТИЦИ

ВЕЛЬКЕ НЕСПОДЗИВАНЕ УЖ НА ПЕРШИМ НАСТУПУ

На медзинародним фестивалу духовних писньох „Хосана-Фест“ у Суботици, хтори отримани 18.09.2011. року, по перши раз участвовали и петровски дзивки у составе ВИС „Христове ято“, а то Анита и Ирена Надь, Марияна Вовк, Мануела Дудаш и Марина Бильна. ХосанаФест то гуманитарни фестивал котри ше уж шести рок отримує зоз намиру помощи овисніком хтори ше ліча од рижних файтох овисносци у рехабилитацијним центре „Хосана“, блізно при Суботици. Фестивал тиж так мотивує креативносц оmlадини у домени сучасней духовней музики.

За участвоване на фестивалу того року кандидовали ше 32 аматерски вокално-инструментални состави зоз Сербії, Горватскей та Босни и Герцеговини. До узшого вибору вошли лем петнац шпиванки. Тоти петнац состави наступели на фестивалу пред коло 2000 паграчох у Хали малих спортох у Суботици. Петровски состав бул од самого початку замерковани зоз свою писню „Христове ято“ и лем за еден едини

Успішне друге место у Суботици за добру интерпретацију духовней писні

бод препущел перше место лепшим од себе: ВИС-у „Дамян“ зоз Вуковару. З оглядом на перше искуство наступаня на таких фестивалох, освосне друге место вельке припознане

и мотивация петровскей младежи кандидовац ше и нарок на тот або на други подобни фестивали.

Владимир Седлак

Солистични часци шпива Анита Надь

З ліва на право: Марияна Вовк, Ирена Надь, Анита Надь, Марина Бильна и Мануела

ОТРИМАНА ЛЕТНА ШКОЛА РУСИНОХ И УКРАЇНЦОХ У СТАРИМ ҐРАДУ НА ХВАРУ БУЛО КРАШНЕ УЧИЦ СВОЙ ЯЗИК

У організації Союзу Русинох и Українцох РГ и з финансовойну потримовку Министерства просвити и сопрту од 2. по 16. юлий 2011. року отримани Летни школи за основну и штредню школу на хторих ведно зоз наставніками участвовали 124 учащніки.

Попри порядного учения руского и українского языка и кнїжовносци, школяре учели историйни и географийни понятия о своїм народу, учели танцовац нашо народни танци и шпивац цикави писнї. Було часу и за спортски змаганя, за купанє и слункованє

на городской плажи, а тиж так и за забавни живот и роботу по секцийох. За дзеци основней школи того року години руского языка тримали учительки Блаженка Франич и Невенка Мудри, українски язык викладала Леся Мудри, а хор водзела Ана Бучко. За старши, штредньошколски возраст години руского языка тримали учительки Лела Дїтко и Мария Блотней, українски язык викладала Вера Павлович, а хор водзела Агнета Тимко. Зоз школу руководзел и тримал години фольклору Звонко Костелник. Тогорочни Летни школи були пошвєцєни

Шлебодни активносци–вирабєнє прикраскох

Руски школяре зоз учительку Блаженку Франич

Години руского языка при учительки Невенки Мудри

60. рочнїци живота рускей поетеси Агнети Бучко-Папгаргаї и 140. рочнїци од народзєня українскей поетеси Лесї Українки. Окрем преучованя програмох вязаних за свойо национални меншини, школяре мали на-

св. Миколая хтора збудована у 14. вѣку.

Окремни святочни дух тим збуваньом дали закончующи концерти наших школярох на площї „Шкор” у Старим Граду дзе школяре достали щїри аплаузи не лєм од до-

Литературни вечар пошвєцєни Лесї Українки модерирала учителька Леся Мудри

году обисц и памятники култури у самим месце медзикотрима найзначнейши музей „Тврдаљ”, будинок зоз 16. вѣку хварского писателя и дворяна Петра Гекторовича, як и числени церкви медзикотрима и найстарша церква

машнїх людзох але и од туристох хтори на Хвару традицийно перебуваю у вельким числє понеже ше Летна школа трима под час полней туристичней сезони. Могло ше чуц и жаданє присутних представительох туристичного и

Школяре основней школи пред закончуючу програму

Годзини українського язика у штрედньошколским возросту

Рихтанє литературного вечара пошвєцєного Агнєти Бучко Папгаргаї зоз учительку Марию Блотней

политичного живота Старого Граду: „Придзєце нам знова! Наздаваме ше же наисце и нарєк пойдзєме учиц свой язик на тим або даєдним дру-

гим красним месце у нашим отечєстве.

Звонко Костелник

Шлєбодна активносц– музична секция, трио Никола Дїтко, Огнєн Здарвкович и Иван Будимчич

Годзини руского язика при учительки Лєли Дїтко

Хор водзи Агнєтка Тимо

На памятку штрєдньошколцєм зоз городоначалниці Старого Граду

МИКЛОШЕВСКИ ДЗЕЦИ НА „ЧЕРВЕНИМ ПУПЧЕЦУ“

Шмели и усшишни наступ на юбилейним „Червеним пупчецу“

Урамикох 50. Фестивала „Червена ружа“ у Руском Керестуре концом јуния мешаца того року отримана 43. дзецинска музичнотанечна манифестација „Червене пупче“. У першей часци дзеци зоз Руского Керестура, Коцура, Нового Саду и зоз других местох шпивали 16 награdzени и най-

популярнейши шпиванки котри по teraz шпивани на теј манифестацији. Дзецински музичнотанечни ансамбли зоз културно-уметничких дружтвох зоз Шиду, Вербасу, Дюрдьюва, Коцура, Руского Керестура и як едины госци зоз иножемства члени подростку КУД „Яким Говля“ зоз Миклошевцох у

Дует: Иван Лікар и Ренато Миколош

Виривок зоз танцу: „Кошене, грабане, плакане“

другей часци указали же ше зоз любову и витирвалу роботу можу посцигнуц красни досяги и отримац континуитет у наиходзацях часох. Од остатнього наступу миклошевских дзецох на „Пупчецу“ прешли полни 22 роки. Того року вони ше представели зоз танцом „Кошене, грабане,

плакане“ у хореографіи Желька Лікара. Їх наступ нащивителе крашне прилапели, а дзецом остали длуготирваци памятки зоз участвованя на тим найзначнейшим дзецинским фестивалу рускей култури.

Ксения Лікар

ТАПШИ

Жилниково длуго жили на салашу под валалом. Мали штvero дзеци, вельки маеток и вельо работи.

А вец ше случело цошка цо им цалком пременело живот. Дзеци ше похорели, перше Меланка и Дюри, а потим обидва найстарши дзивчата. Лікаре им совитовали же би пременели климу. Гварели же би найлепше було кед би пошли дагдзе на морйо.

Цо мушели, зробели. Видали хижу у валале на длугши час, та єдного ярнього рана складли на камион найнужнейши ствари и вельочислена фамелия одптовала. Мац з двоїма дзецми на гайзибану, а оец з другима двоїма на авту. У обисцу охабели лем Тапшия.

Бул то мудри пшичок, вигеркани на салашу, як принц свойого красного оца Бобия и добрей мацери Дунки. Як дідо гварел, мал лем єдну хибу – не знал бешедовац. Розумел шицко цо ше му поведло. Знал угнац швиню до кармика, влапиц когута, наврациц крави, виплашиц люцку мачку з двора. Кед згурчал трактор, вискочел би под сиц и вожел ше з оцом на польо, а там вец бегал и гребал до вечара, док ше не врацели дому. Бул як член фамелиї.

Праве прето ше Тапши ніяк не мог звикнуц на нових домашніх. Анї вони на ньго. Тримали го на ланцу, а вон лем тужел, стукал и по цалу ноц завивал. Єдного рана ше вихпал з ланца, вимкнул до загради, вигребал попод плот и сцекол бегцом не оглядаючи ше. Нюхал драгу, дзвигал главу же би опахал воздух, але лем бежал и бежал.

Ніхто не зна през яки спокуси преходзел. Даєдни людзе го видзели як гребе по шмециску гледаючи даяку давно руцену косц або суху кромку. Ту и там влапел даяку мишу, або здогонел ирґу на пажици. Води пил з потока або даякей барки. Єдол и хробачки, жужлел траву

– то лем пес зна яку – котра го крипела и давала моци же би ишол далей и далей. Видзели го як бежи коло драги, дараз и по шинох. Глад го нагнал, та дзешка у брегах вошел до єдного двора чи би не нашол даяки фалаток єдзеня або голем вилзал мисочку, але го домашні пси з моцним бреханьом одплашели, аж и покусали. А вон знова, схилени до жеми, нюхал и бежал. Не знал кадзи идзе, але цошка го цагало. Якеш чувство и нестримовна жажда водзели го през непознати краї ґу йому тельо познатим домашнім.

Преходзели дні и тижні. Прешло и лето. И єдного єшеньского рана Тапши ше зорвал у росней траве под копку и радосно збрехнул. почувствовав якиш познати пах. Розбегнул ше кельо лем мал моци, радосно махаючи з хвостом, прескочел ограду з латкох и убегнул до непознатого двора, але ґу познатим особом, просто ґу Меланки и Дюрикови. Почал их лізац за ноги, за руки, скинчац од радосци. Вибегли оец и мац, за німа и старши два дзивчата и – не могли себе вериц.

Тапши прешол тельо драгу през гори, леси и долїни. И анї на хвильку не забрехал на домашніх гнівацо же чом го зохабели, але ше им радовал. Не знал повесц яку жертву поднес, лем бул щешліви же их нашол.

Оец о хвильку прегварел: "Не дармо гваря же пес найлепши човеков приятель." А мац през слизи додала: "Випатра же пес баржей любии човека, як человек пса."

А Тапши заправо сцел повесц: "Пребачце же сом ше так длуго затримал..." Лем не знал бешедовац, як дідо гварел.

И нешка жию ведно, там далеко на морю, у новим цеплим краю.

СЕПТЕМБЕР

Каждого року у септембру подія значна ше случує, школярох шицких знова до школских лавкох поволує.

Прешло лето яґод сон та забренкал школски дзвон. Вола дзеци до науки: „Дзилин–дзилин, дзилин–дон!“

През облак учальні слунко закукує, зоз своїм ошмихом як да розказує:

„Треба вредно учиц, знанє зазберовац, а кед одрошнєце, знац го похасновац!“

Ксения Лікар

Юлиан Пап

ШКОЛЯРСКИ БАЛАМУТИ (1)

ГУМКА КОТРУ, НІБИ, НЕ МОЖ ЗЛАМАЦ

Збуло ше то вешені 1963. року, точнейше у септембру мешацу, ище точнейше у першим тижню настави у петровскей основней школи. Бул сом „новопечени“ школяр понеже сом лем даскельо дні пред тим рушел до першей класи. Перши два-три дні школяре могли шедзиц дзе сцели, а познейше нас учителька розмесцовала беруци до огляду кельо хто високи, або спрам даяких других критериюмох. Паметам же сом перше шедзел у другей лавки при облакох, а потим у трецей або штвартей лавки при облакох, понеже сом бул високи. Думам же сом перше шедзел зоз Жельком Тотом – Богмековим (котри нешка жиє у Новим Садзе и роби у тамтейшей телевизії), а потим з Данилом Гайдуком (котри од вше жиє у Петровцох). У першей лавки шедзели Невенка Симуновичова – Янова и Невенка Бесерминова.

Дагдзе трецого–штвартого дня настави Невенка Бесерминова, високе и мудре дзивче зоз чарнима варгочами, принесла до школи незвичайно вельку гумку за сцерање, чудо невидзене, и пред початком настави ю виняла зоз торби, дзвигла понад главу и гварела:

– Тоту гумку достала сом од родзини з Австралиї и на ней на англійским язичу пише же ю не можліве зламац! – гварела гербно пред цалу класу.

– Можем опатриц? – опитал сом ше Невенки.

– Можеш, як да не, и то не лем ти, але и шицки други школяре зоз класи, ша прето сом ю и принесла! – гварела любезно вона и дала ми гумку на опатране.

Але, я бул перши и остатні школяр котри опатрел тоту гумку! Прето же уж у першим пробованю ламаня тей „неламачей“ гумки вона пукла на два еднаки часци! Надпоминам же я у гевтот час бул мощни хлап-

чик, як и векшина валаских хлапцох, бо теди дзеци на валале надосц робели на полю, у загради, хліву и по дворе и були „витренирани.“ Кед Невенка видзела цо сом зробел з ей драгоцину гумку вец перше вищирела очи од чуда, а потим вдерела до плачу! Гинто прибегла учителька, котрей не требало вельо часу же би похопела цо ше случело, та сом такой, на ліцу места, „фасовал порцию“, а то ше повторело и кед сом пришол дому!

Уж ютре дзень учителька ме премесцела до трецей або штвартей лавки, односно цо далей од Невенки, а вона и я ше по конец школского рока одношели едно спрам другого як пес и мачка! Видзи ше ми же такой по законченю першей класи, односно под час лета 1964. року Невенково родичи купели хижу у Вуковаре, на тkv. петровским шоре, и занавше одселели з валалу. Познейше сом ю стретнул ище лем на два заводи и то на петровских Кирбайох 1964. и 1965. року. У рукох мала якиш кирбайски

бависка, але зме ше на широко обиходзели. Вона ше бала же бим ей НАРОКОМ не зробел даяку чкodu на тих ей бавискох, а я ше бал же бим ей НЕНАРОКОМ зробел даяку чкodu и же бим вец пре ню и тоти ей бависка ознова „фасовал порцию“!

Роки преходзели и дакедишні школяре першей класи у Петровцох зоз 1963. року нешка одроснути людзе, котри маю власни дзеци, а боме и унучата! На яр 2011. року у Загребе сом стретнул Невенку Симунович – Янову, одану Томич, котру сом пред тим не видзел од студентских дньох, там дзешка од 1979. року, а котра тераз зоз супругом и їх дзивку – студентку бива у будинку коло пияцу на Трешневки. Вона ми гварела же наша дакедишня школска пайташка, а слово о Невенки Бесерминовой, познейше закончала Правни факултет (знал сом, мудерица една!) и же як правнік роби (и жиє?) у Илоку.

Яким Пушкаш

ЛЕТНИ ОДПОЧИВОК У ГОЛАНДИЇ

Школяре од трецей по шесту класу Основней школы Чаковци зоз подручними школами Миклошевци, Томповци, Берак и Бокшич од 30. юлия по 19. август препровадзели часц летного одпочивку у Голандиї.

Уж 15 роки голандски волонтере зоз учительками организују летни камп за дзеци зоз подручох Горватскей хтори були залапени у остатней войны. Того року 44 школяре, хторих провадзели и три учительки зоз їх школы, були змесцени у месце Ермело, хторе ше находзи у централней часци Голандиї. О дзецох ше старали и домашнї волонтере, хтори организовали рижни забавни змисти. Тиж так були организо-

вани и вилети до Амстердаму, нажива зоологийней загради, лунапарку и индзей. Трошки змесцованя и перебуваня обезпечели велї донаторе так же дзеци мали шицко задармо, а коло того достали албум зоз фотографиями и вельке число рижнородних бавискох. Бешедујуци зоз дзеци кед ше врацели дому видзели зме же шицки були задовольни и весели без огляду же путоване на автобусу у едним напряме тирва вецей як 24 годзини.

У групи школярох хтори перебували у Голандиї були и дванаецеро школяре зоз Миклошевцох. Дому пришли зоз краснима упечатками, а ми зазначели: „Було нам наисце крашне. Научели зме шпивац нови писньочки на голандским

Швет дзецинских мрийох и сказкох у Голандиї

язику, вирабляли зме швички зоз воску, индиански маски, пацерки коло шиї и инше. Нащивели зме музей у котрим змесцени рижни файти авионох... Видзели зме Сиверне морйо, котре вельо жимнейше од нашого. Домашнї ше постарали же

бизме препровадзели ин-тересантни хвильки у ба-веню и друженю без мо-битела и компютера. Шицки зме под час пре-буваня водзели дньовніки, котри нас буду здогадовац на красни летни одпочи-вок у далекей Голандиї.“

Ксения Лікар

UKRAJINSKO KULTURNO-UMJETNIČKO DRUŠTVO "ANDRIJ PELIH" IZ ŠUMEĆA SUDJELOVALO NA XVI: ŽUPANIJSKOJ SMOTRI DJEČJEG FOLKLORA - SIČE 2011.

PLJESAK ZA NAJMLAĐE

Крајем липња традиционално се одржава смотра дječјег фолклора у Сићама под називом „Ми смо дјеча весела“.

Ове године је двије групе шумећких фолклораша наступило је 26. липња 2011 у спомен парку у Сићама на XVI. жупанијској смотри дječјег фолклора. У програму су судјеловали фолклорни ансамбли из различитих средина: тамбурашки састав Основне школе „Антун Мihanовић“ из Нове Капеле, КУД „Радинје“ из Сића, КУД „Дрежњик“ из Дрежњика, UKUD „Андрј Пелић“ из Шумећа, HKUU

Зaхтјевне плесне figure у украјинском националном плесу «Нопак»

„Тренк“ из Нове Капеле, КУД „Шокадија“ из Батрине, основна школа „Јулија Кенфа“ из Пожеге, КУД „Fra Маријан Ланосовић из Орубице“, КУД „Томислав“ из Сибинја и КУД „Орлјава“ из Плетернице.

Пред бројном публиком чланови дječјег фолклорног ансамбла украјинског културно-умјетничког друштва „Андрј Пелић“ отпесали су срет дječјих украјинских плесова. На бини су се представили и старији фолклораши с плесом „Повзунец“ који је полућо громогласни плесак.

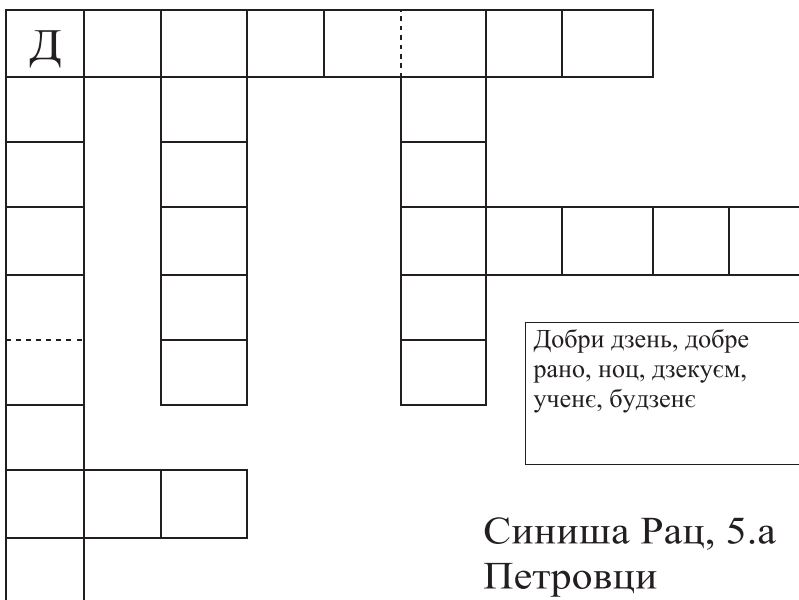
Томо Лућановић

СТАРИ РУСКИ БАВИСКА НА ГРАДИ

То бависко зоз лабду за неогранічене число бавячох. Шицки бавяче станули до кола и доруцовали себе лабду, хто кому сцел. Кед дає-ден бавяч не влапел лабду, лебо ю випуцел, уходзел до кола. Други бавяче предлужели себе доруцовац лабду хтору преруцовали преїг того бавяча у коле, лебо коло нього. Вон ше намагал влапиц лабду, а кед ше му то удало, шицки бавяче ше розбежали, бо кого тот бавяч потрафел зоз лабду тот го мушел заменіц у коле у предлуженю бависка.

Мария Хома

Поскладай дні у тижню

ДЗВІНОЧОК

Із тих, хто бажає гратися, обирається "дзвіночок". Решта гравців, узявшись за руки, стають довкола нього. "Дзвіночок" грудьми з розгону або, налягаючи на руки будь-яких двох сусідніх гравців, вагою власного тіла намагається розірвати "ланцюг", що оточує його. Розірвавши, він тікає, а інші учасники гри ловлять його. Той, хто спіймає, стає "дзвіночком".

Якщо ж гравців набереться лише троє, то двоє з них стають один проти одного і міцно беруться за руки. Третій намагається розчепити їх, налягаючи на руки грудьми. Якщо "замки" не витримують і розриваються, то один із гравців тікає, а "дзвіночок" ловить його. Потім вони беруться за руки, утворюючи нове зчеплення, а гравець, який залишився на місці, намагається розірвати його.

Підготувала Леся Мудрі

Ш	О	Р	О	М	А	Р	А	М	О
Й	А	Б	У	Й	Т	И	З	Н	В
Б	О	Р	Ш	О	Д	Г	И	А	Ж
Й	Г	Д	И	Н	Я	Л	К	Б	Ч
З	С	П	И	Ш	П	Е	Л	Ч	М
Д	А	Є	Б	М	М	П	Н	Л	Ї
А	Т	Г	Е	В	Е	Ш	■	О	Ю
Н	М	З	П	Ш	Щ	Ц	Г	Б	С
А	А	■	Е	Т	О	Р	Н	А	Ф
Ч	Р	У	Г	О	Ч	А	У	С	Г

Иван Лікар, Миклошевци

Пренайдз жупанії зоз хторих ше приселели Руснаци:

Мараморош, Абуй, Боршод, Спиш, Чанад, Сатмар, Берег, Гевеш, Земплин, Сабољч, Унг, Угоча, Торна

ЛЕТНА ШКОЛА

Чекане
Вожене
Спане

Нашо приходзенє до Летней школи.

Учене
Дружене
Купане

Нашо красни дні на Хвару.

Рихтане
Чекане
Одходзенє
Поздравяне од пайташох
Одходзенє дому.

Андрей Владимир Бучко
6. класа, Петровци

МОЙ ВАЛАЛ ПЕТРОВЦИ

Мой валал Петровци найкрасши валал. Валал у хторим людзе шпиваю, танцюю и шмею ше по руски. Рано кед станем перше попатрим на весели руски хижи, хтори украшую мой валал. Петровци маю вельку грекокатолицку церкву у хрорей ше Служби Божо отримую по руски. Попри церкви находзи ше школа у хторей ше отримує пестоване рукого язика и култури од першей по осму класу. Петровци маю свою етнографску збирку. То музей у хторим виложено руске народне облечиво, руски пец, посцелі, руска лада, образи...

Людзе танцюю у КУД «Яким Гарди». Рихтаю танци и шпиванки за Петровски дзвон.

Вельо того мой валал ма. Любим свой валал и не дала бим го ані за дзешец вароши. У нїм сом народзена и преведзем живот бешедујуци по руски.

Ана Рац, 7. класа, Петровци

Явперше у Літній школі, і мені дуже сподобалося. Супер було, що кожного дня ми йшли на пляж, а також мали і школу, тому одразу і відпочивали, але і навчили дещо нового. Ми часто гуляли по місту, Старі Град мені дуже сподобався. У школі ми вчили читати і писати українською, вивчили русинські та українські пісні і танці. У вільний час кожен міг займатися, чим хотів, а вечорами проводилися веселі ігри.

Хелена Гавріч

Мені у Літній школі сподобалося, бо ми багато купалися, веселилися, а найбільше через хороших друзів. Кожного дня ми мали декілька навчальних годин. На літературних вечорах я дещо навчив про українських і русинських письменників. Я вважаю, що Літня школа це чудесний спосіб через гру навчити більше про українців і русинів.

Томіслав Томленовіч

Поїздка до моря була дуже втомливою. Довга дорога, сидіння у автобусі, здавалося, забрало всі наші сили, до того ж у Спліту нас непривітно зустрів дощ. Прибувши на Хвар, ми поселилися у готель і одразу пішли перевірити пляж. Тут нашу втому як рукою зняло, кожен хотів чимшвидше побачити МОРЕ. Правда, спочатку вода була холоднувата, але ми витримали. З кожним днем море ставало все теплішим. Ми всі забавлялися і було предобре. Але все добре колись закінчується. Сумно було прощатися з новими друзями, але надіємося, що наступного року знову зустрінемося у Літній школі.

Ведран Білічіч

М	Д	Р	А	П	О	Е	Л
К	О	Ч	Р	Е	Г	Ї	А
У	Л	А	В	Ь	Ш	Ц	С
Н	Є	О	Н	К	Я	Л	И
А	В	Е	А	А	О	М	Ц
К	Л	У	З	Н	О	Й	А
Є	В	И	В	И	Р	К	А
Г	О	Р	О	С	О	Н	Т

ВИВІРКА - ЛЄВ - ВОВК - ЛІШКА - ГЕРЧОК - НОЙ - ЄЛЕНЬ - НОСОРОГ - ЗАЯЦ - СЛОН - КУНА - ЛАСИЦА - ЛЕОПАРД

Кед пренайдзеце тоти животинї, одгаднеце назву ище єдней хтора давно вимарла.

Любица Гаргай

Ришени: мамуї

Чи сце знали:

- же кед людзе наполне 30 роки живота же ше поступне починаю зменшовац;
- же наймоцнейша мускула у чловечим целу то язык;
- же жени з очми кліпкаю два раз вецей як хлопи;
- же у чловечим целу капилари длугоки коло 62.000 километри;
- же гром 7 раз частейше вдрти до хлопих як до женох;
- же у чловечей глави єст 22 косци;
- же неможлїве кихнуц з отворенима очми;
- же чловек вигвари скоро 5.000 слова кажди дзень, але од того 80% бешедує сам зоз собу;
- же чловек у устох кажди дзень створи 1 литру шліни;
- же ше хлопи шмею частейше и длужей як жени?

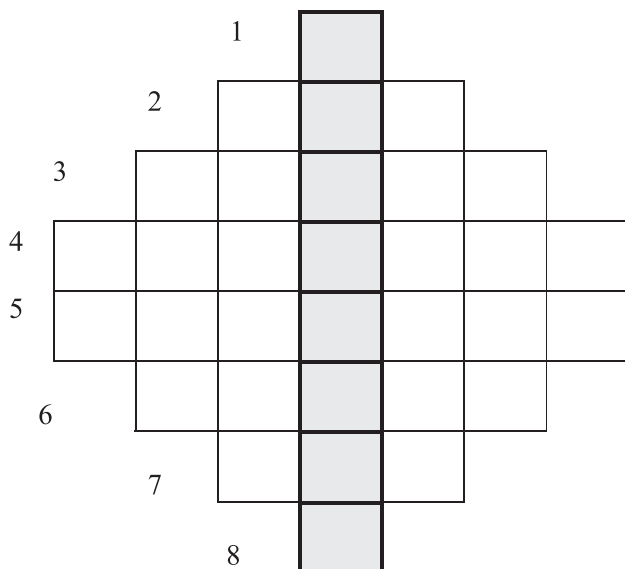
Пририхтала Любица Гаргай

ЗАГАДКИ

По два боки від ріки
стоять браття-близнюки.
Кожен бачить свого брата,
годї лиш його обняти. (Береги)

Загадки
Не побачиш його оком,
не торкнешся ненароком,
анї вухом не почувеш,
лише носом ти відчуєш. (Запах)

Вдень він спить, вночі — мандрує,
сяйво ніжне нам дарує.
Уночі у тихій річці
любить плескатись в водичці.
(Місяць)

- 1) Восток
- 2) Сиверни елень; лос
- 3) Вожд; старшина; председатель политичней странки...
- 4) Водителька на РТЛ-у, Блаче
- 5) Ремеселнік; фаховец свойого ремесла
- 6) Група людзох хтори ше одвоєли од главней религиї
- 7) Потребни час же би жемова куля обишла коло Слунка
- 8) Калий

У окреме означених польох достанеце назву места дзе бизме найволели буц кед велїка горучава.

Ришени: в:соб;лигер;Антоиния;майстор;секта;пок;к;во;доскож

Любица Гаргай

Роботи учаснікох Лётней школи за школярох основних школах зоз РГ

